

Č. 4740.

Četnictvo. Kdy zaniká povinnost příslušníka četnictva, vrátiti vybrané přeplatky požitkové?

(Nález ze dne 26. května 1925 č. 10.691).

V ě c: Alois H. v T. proti ministerstvu vnitra o vrácení přeplacených požitků četnických.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: Censurním nálezem přehlížecké úctárny čs. zem. četnického velitelství pro Slovensko z 26. srpna bylo zjištěno, že st-l obdržel polní přídavek a polní stravné za měsíce únor a březen 1919 dvakrát. Tento censurní nález byl potvrzen četnickou odbornou úctárnou supercensurním nálezem z 18. srpna 1923, načež byl st-l vyzván k vrácení přeplatků. Podáním k min. vnitra z 2. října 1923 žádal pak st-l, aby censurní nález, jímž mu bylo vrácení přeplatku uloženo, byl odvolán, poněvadž st-l nebyl ve tříleté lhůtě k vrácení přeplatku vyzván a jest tudíž právo úřadu požadovati přeplatek promlčeno. Žádosti této nebylo nař. rozhodnutím vyhověno. — — —

O stížnosti do tohoto rozhodnutí uvážil nss toto:

St-l nepopírá, že polní přídavek za měsíce únor a březen 1919 obdržel dvakrát. Taktéž nepopírá správnost přeplatku zpět požadovaného co do jeho výše, namítá však, že právo úřadu požadovati vrácení přeplatku zaniklo promlčením, poněvadž st-l byl k vrácení přeplatku vyzván dne 10. září 1923, tedy po lhůtě stanovené jak v § 100 četnických požitkových předpisů, tak i v §§ 1431, 1432 a 1480 o. z. o.

Žal. úřad v nař. rozhodnutí připouští, že st-l byl o předepsání náhrady přeplatku uvědoměn teprve po vydání supercensurního nálezu z 10. srpna 1923, tvrdí však, že přes to právo úřadu požadovati vrácení přeplatku nezaniklo, poněvadž předepsání náhrady stalo se již nálezem četnické odborné úctárny z 26. srpna 1920, tudíž ještě během stanovené tříleté lhůty, na čemž nemění ničeho okolnost, že žadatel o původním předepsání náhrady byl vyrozuměn teprve po vydání příslušného supercensurního nálezu.

Na sporu jest tedy jediná otázka, zda k zachování práva požadovati vrácení přeplatků bylo zapotřebí, aby st-l byl ještě před uplynutím tříleté lhůty k vrácení přeplatku vyzván, či zda zachování uvedeného práva na takovéto včasné vyzvání vázáno není.

Žal. úřad opřel své rozhodnutí výhradně o předpis § 100, odst. 1 četn. požitkového předpisu, vydaného na základě rozhodnutí býv. panovníka z 25. března 1897 cirk. nař. z 10. dubna 1897 č. 8736/1298-III. Nss podrobil proto svému přezkoumání zákonitost nař. rozhodnutí především s hlediska tohoto předpisu.

Dle cit. ustanovení jest příjemce zásadně povinen nahraditi neprávem přijatou částku peněz, resp. ručí za neprávem přijatou částku, jestliže předepsání částky k náhradě se stalo v míru do dvou let, týká-li se však vyúčtování období válečného, do tří let ode dne zaslání onoho vyúčtování.

Jak z nař. rozhodnutí i z odvodního spisu žal. úřadu na jevo jde, vykládá si žal. úřad cit. ustanovení § 100 četn. pož. předpisu tak, že cit. předpisu jest vyhověno, když neprávem přijaté platy se účetně předepíší k náhradě, aniž třeba, aby také příjemce platu v této lhůtě byl o předepsání zpraven. Tento náhled nemohl však nss uznati správným, uváživ, že rozhodnutí neb opatření úřadu může založiti povinnost strany jen, když o něm byla vyrozuměna. Může tudíž také předepsání náhrady přeplatku založiti vůbec nějaký právní účinek vůči příjemci jen tehdy, když předepsání náhrady bylo příjemci oznámeno. Z toho plyne, že mluví-li se v cit. § 100 o předepsání náhrady, nelze tomu rozuměti jinak, než že předepsání to musí záležeti v aktu směřujícím přímo proti příjemci neoprávněného platu, a že nestačí pouhý interní úkon úřadu, jímž se zjišťuje, že někdo obdržel něco neprávem, a zároveň se stanoví, aby příjemce byl k náhradě neprávem přijatého přidržen. Poněvadž pak dle cit. předpisu má se předepsání státi ve lhůtě dvou, po případě tří let ode dne zaslání příslušného vyúčtování, jest míti za to, že předepsání náhrady musí se státi v této lhůtě vůči příjemci.

Poněvadž žal. úřad založil své rozhodnutí na náhledu opačném, bylo nař. rozhodnutí zrušiti pro nezákonnost, aniž bylo nutno zabývatí se námitkou stížnosti, že předepsání náhrady odporuje také předpisům §§ 1431, 1432 a 1480 o. z. o.

č. 4741.

Vojenské věci: * Důsledky § 30 lit. e) zák. č. 76/22 Sb. nastoupí i tehdy, vstoupí-li vojenský gážista v. v. toliko do výpomocných služeb u vyslanectví cizího státu. Důsledky ty však nemohou nastati před 16. březnem 1922.

(Nález ze dne 27. května 1925 č. 10.655).

Věc: Jindřich W. v P. (adv. Dr. Jul. Hahn z Prahy) proti ministerstvu Národní obrany (min. místotaj. Dr. Jos. Pešout) stran nároku na zaopatřovací požitky, vymáhání přeplatků a odnětí hodnosti.

Výrok: Nař. rozhodnutí, pokud se jím vyslovuje, že st-l přestává být idůstojníkem v. v. a pokud se jím st-li odepírá nárok na zaopatřovací požitky za dobu před vyhlášením zákona č. 76/1922 Sb. a ukládá povinnost požitky do této doby přijaté vrátiti, zrušuje se pro nezákonnost; jinak zamítá se stížnost jako bezdůvodná.

Důvody: St-l, jenž sloužil v býv. armádě rak.-uh. jako gážista z povolání, posléze jako podplukovník, byl podle osobního věstníku mno z 21. srpna 1920 část 77 převzat do čsl. armády v hodnosti gážisty ve výslužbě.

Po zjištění, že jest od 1. června 1921 zaměstnán u maďarského vyslanectví v Praze jako kancelářská pomocná síla s měsíčním platem 1800 K, byl st-l na základě výn. mno z 11. března 1924 vyzván, aby hlásil, nastoupil-li tuto službu se svolením čsl. úřadu a kterého, a současně byla mu až do vyšetření této okolnosti zastavena další výplata